

Upplands Väsby kommun

Granskning av årsredovisning 2021

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning.....	3
2.3. Genomförande	4
3. Granskningsresultat	5
3.1. Förvaltningsberättelse	5
3.2. Räkenskaper	8

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Upplands Väsby kommun granskat årsredovisningen för 2021. Uppdraget utgör en obligatorisk del av den årliga granskningen.

Syftet med granskningen är att bedöma om årsredovisningen är upprättad enligt lag och god redovisningssed samt om resultaten är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

Vår sammanfattande bedömning är:

- ▶ Att årsredovisningen är upprättad enligt gällande regelverk, i allt väsentligt.
- ▶ Inga väsentliga avvikelser från god redovisningssed föreligger vad gäller årsredovisningens bild av verksamhetens ekonomiska resultat, budgetutfall, finansiering och ekonomiska ställning
- ▶ Att förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.
- ▶ Att utfallen i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv.
- ▶ Att utfallen i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv.

Årets resultat om 179 mkr är 165 mkr högre än budget och 11 mkr högre än föregående år. Resultatet innebär att kommunen efterlever det lagstadgade balanskravet. Budgetavvikelsen förklaras till stor del av högre skatteintäkter och statsbidrag än budgeterat.

Viktigare iakttagelser som gjorts under granskningen är:

- ▶ Inga väsentliga iakttagelser har gjorts i granskningen. Det finns dock några noteringar av mindre karaktär.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi:

- ▶ Avseende avsnitt 3.1.3, i årsredovisningen "viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning" noterar vi att finns ytterligare upplysningar som är relevanta för bedömningen av kommunens ekonomiska ställning i andra delar av förvaltningsberättelsen. Kommunen bör under kommande år se över och tydliggöra förvaltningsberättelsens struktur.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I Lag om kommunal redovisning (LKBR) regleras externredovisningen för kommuner och regioner. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Revisionsobjekt är Kommun som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, ska den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer och granskas i Upplands Väsby kommun inom ramen för den grundläggande granskningen.

2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12 kap. 2 §) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet, vilket sker inom ramen för revisionsberättelsen.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Är årsredovisningen upprättad enligt gällande regelverk (LKBR och RKR)?
- ▶ Finns väsentliga avsteg från god redovisningssed i kommuner vad gäller årsredovisningens beskrivningar av verksamhetens ekonomiska resultat, budgetutfall, finansiering och ekonomiska ställning?
- ▶ Är förvaltningsberättelsen förenlig med årsredovisningens övriga delar?
- ▶ Efterlever kommunen kommunallagens krav på en ekonomi i balans?
- ▶ Är utfallen helt förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv?
- ▶ Är utfallen helt förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv?

Granskningen innebär en bedömning av om årsredovisningens innehåll motsvarar normgivning och att de redovisade utfallen är förenliga med kommunallagen och kommunens egna styrdokument. Kriterierna bedömningarna hämta från:

- ▶ Kommunallagen (KL)
- ▶ Lagom om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- ▶ Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning (RKR)
- ▶ Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
- ▶ Fullmäktiges budget

2.3. Genomförande

Granskningen omfattar:

- ▶ Förvaltningsberättelsen
- ▶ Resultaträkning
- ▶ Balansräkning
- ▶ Kassaflödesanalys
- ▶ Sammanställd redovisning
- ▶ Noter

Granskningen har utförts enligt god revisionsred för kommuner och regioner.

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Fel i räkenskaper betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Granskningen har påbörjats innan årsredovisningen slutligt fastställts. Iakttagelser som gjorts under granskningen har löpande kommunicerats och helt/delvis beaktats av kommunens redovisningsansvarige.

3. Granskningsresultat

3.1. Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsens innehåll regleras i Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (kap 11). RKR R15 har utifrån detta angivit att förvaltningsberättelsen ska innehålla följande huvudrubriker:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Bedömning: Förvaltningsberättelsen följer delvis en annorlunda disposition än vad som rekommenderas i RKR R15. Det innehåll som är obligatoriskt finns i allt väsentligt på plats, men är i vissa avseenden flyttat till andra delar av årsredovisningen. Vi bedömer att innehållet överlag är väsentligt och tillräckligt men att strukturen med fördel kan ses över till kommande år (se bedömning i avsnitt 3.1.3-3.1.4). Vi bedömer att förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

3.1.1. Översikt över verksamhetens utveckling

I förvaltningsberättelsens inledande avsnitt redogör kommunen för verksamhetens utveckling i siffror, med jämförelse fyra år bakåt i tiden. I jämförelsen ingår nyckeltal för både kommunen och för kommunkoncernen gällande exempelvis intäkter, kostnader och resultat, investeringskostnader och självfinansieringsgrad, soliditet och antal anställda. Översikten består utslutande av tabeller.

Bedömning: Vi rekommenderar att avsnittet utvecklas så att väsentliga förändringar kommenteras, både gällande utvecklingen sedan föregående år och avseende långsiktiga utvecklingsmönster. Vi bedömer dock att det inte framkommer någon ny information i detta avsnitt som inte kommenteras i andra delar av årsredovisningen.

3.1.2. Den kommunala koncernen

Förvaltningsberättelsen innehåller en översiktlig beskrivning av de enheter som ingår i den kommunala koncernen, inklusive gemensamma nämnder med andra kommuner och externa bolag och förbund där kommunen har ett ägarintresse. I förvaltningsberättelsen lämnas även utförliga upplysningar om privata utförare av kommunal verksamhet.

Bedömning: Vi bedömer att beskrivningen av den kommunala koncernen är tydlig.

3.1.3. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om sådana förhållanden som inte redovisas i balansräkningen eller i resultaträkningen men som är viktiga för bedömningen av den kommunala koncernens och kommunens resultat eller ekonomiska ställning.

I kapitlet *viktiga förhållanden för resultat och ställning* upplyser kommunen om samhällsekonomiska faktorer, befolkning och samhällsutveckling samt förändrade lagar och regler. Beskrivningen omfattar både samhällsövergripande trender och redogörelser för volymförändringar lokalt i kommunen. Finansiella risker såsom ränte- och kreditrisker berörs ej och obligatoriska upplysningar om pensionsförpliktelser lämnas ej i avsnittet.

Bedömning: Vi bedömer att beskrivningen i avsnittet inte uppfyller kraven på vad förvaltningsberättelsen ska innehålla. Tillräckliga upplysningar finns dock i andra delar av årsredovisningen. Det gäller i synnerhet upplysningar om pensionsförpliktelser och förvaltning av pensionsmedel, vilka har lyfts till ett separat kapitel utanför förvaltningsberättelsen: *ekonomisk ställning och finansiell styrka*.

Vi noterar att det finns ytterligare upplysningar som är relevanta för bedömningen av kommunens ekonomiska ställning i andra delar av förvaltningsberättelsen, särskilt avsnittet *händelser av väsentlig betydelse*. Indelningen av avsnitten bör tydliggöras. Vi noterar också att informationen i avsnittet om *viktiga förhållanden för resultat och ställning* till stor del överlappar vad som presenteras i avsnittet *förväntad utveckling och framåtblick*. Kommunen bör under kommande år se över och tydliggöra förvaltningsberättelsens struktur.

3.1.4. Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen ska upplysning lämnas om händelser av väsentlig betydelse samt hur sådana händelser påverkar de finansiella rapporterna. Kommunen redogör i avsnittet *händelser av väsentlig betydelse* för ett 30-tal händelser. Flertalet påverkar inte de finansiella rapporterna nämnvärt och är att betrakta som förväntad löpande verksamhet. Till exempel upplyser kommunen om verkställd planerad avveckling av enskilda förskolor samt ökat behov av badplatsstädning.

Bedömning: Vi bedömer att kommunen med fördel kan avgränsa redovisningen till en högre grad av väsentlighet utifrån ett koncernperspektiv.

3.1.5. Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om väsentliga aspekter avseende styrning, uppföljning och intern kontroll för den kommunala koncernen och kommunen. I avsnittet *styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten* presenteras en kortfattad beskrivning av formerna för styrning och uppföljning inom ramen för kommunens ledningssystem. Kortfattat nämns även ägarstyrning av bolag och övriga organisationer.

Bedömning: Vi bedömer att redovisningen ger en översiktlig bild av styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.

3.1.6. God ekonomisk hushållning

I förvaltningsberättelsen ska kommunen bedöma om de egna målen och riktlinjerna avseende god ekonomisk hushållning uppnås och följs. Kommunfullmäktiges långsiktiga mål är ett genomsnittligt resultat om 2,5% (andel av skatteintäkter). Det har för 2021 överträffats då

kommunens resultat uppgår till 6,4 %. Av övriga delar av årsredovisningen framgår att den positiva avvikelsen till stor del beror på högre skatteintäkter och högre generella statsbidrag än väntat. I förvaltningsberättelsen framförs även att balanskravsresultatet är positivt samt att soliditeten uppgår till 30% vilket var det mål kommunfullmäktige fastställde i flerårsplanen 2021-2023.

I förvaltningsberättelsen ingår utöver utvärdering av finansiella mål även en sammanställning över bedömd måluppfyllelse indelat per fullmäktigemål, uppdrag och nämndmål. För respektive mål görs en sammantagen bedömning utifrån utveckling och resultat i förhållande till hur målen beskrivs i flerårsplanen. Av kommunfullmäktiges sex mål bedöms två uppfyllda och fyra delvis uppfyllda:

Kommunfullmäktiges mål	
Kommunen har ett högt resultatmål	●
Upplands Väsby's barn och elever når sin fulla potential och alla går ut skolan med fullständiga betyg	◆
Kommunen erbjuder vård, omsorg och stöd som utgår från medborgarens behov och önskemål	●
Upplands Väsby har ett gott näringslivsklimat och en inkluderande arbetsmarknad som gynnar lokal tillväxt	◆
Upplands Väsby är en trygg, tillgänglig och hållbar kommun	◆
Kommunen är en attraktiv arbetsgivare	◆

Presentationen och redogörelsen avseende uppföljningen av fullmäktigemålen är tydlig. Vår bedömning är att redogörelsen av måluppfyllelsen på övergripande nivå förefaller vara rimlig utifrån vår samlade granskning av kommunens verksamhet under 2021.

Vi noterar dock att kommunfullmäktiges mål *kommunen erbjuder vård, omsorg och stöd som utgår från medborgarens behov och önskemål* inte har kunnat följas upp enligt de fyra nyckeltal kommunfullmäktige har fastställt. Orsaken är att Socialstyrelsen inte har genomfört den brukarundersökning som ligger till grund för fullmäktiges nyckeltal. Kommunstyrelsen har på andra grunder valt att bedöma målet som uppfyllt, med beskrivning av avslutade och pågående aktiviteter samt de berörda nämndernas bedömningar av sin egen måluppfyllelse.

Bedömning: Vi bedömer att utvärderingen av god ekonomisk hushållning utifrån kommunfullmäktiges riktlinjer är tillfredsställande.

3.1.7. Balanskravet

I kapitlet *ekonomiskt resultat och balanskrav* presenterar redovisas balanskravsresultatet genom en beräkning uppställd i enlighet med RKR:s rekommendationer. Årets balanskravsresultat är 178,8 mnkr och kommunen har inte något underskott att täcka från tidigare år.

Bedömning: Vi bedömer att kommunens redovisning och beräkning av balanskravet samt utfallet därav är i enlighet med vad lagen föreskriver.

3.1.8. Väsentliga personalförhållanden

Årsredovisningen omfattar ett personalavsnitt som, huvudsakligen i tabellform, beskriver kommunens personalsammansättning avseende anställningsform, kön och medelålder, sjuk-

frånvaro samt personalomsättning. Redovisningen är ej separerad per yrkesgrupp eller verksamhet. I textform beskrivs ett urval av centrala aktiviteter som pågått under året för att stärka kommunens kompetensförsörjning.

Personalomsättningen för kommunen är totalt 14,5 procent (jämfört med 10,3 procent 2020) och den sammanlagda sjukfrånvaron är 7,0 procent (mot 7,6 procent 2020).

Kommunen lämnar för 2021 även upplysningar om motsvarande personalförhållanden inom Väsbyhem, dock utan jämförelsetal bakåt i tiden.

Bedömning: Vi bedömer att beskrivningen av väsentliga personalförhållanden är redovisad enligt vad lagen kräver samt ger ytterligare upplysningar som ger en god bild av kommunens personalsammansättning och risker kopplade till denna.

3.1.9. Förväntad utveckling

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om kommunens och koncernens förväntade utveckling, både baserat på vad som är känt om framtiden och baserat på förväntningar och de risker och osäkerhetsfaktorer som är förknippade med dessa. I avsnittet beskrivs att omvärlden domineras av coronapandemins effekter och ett alltmer osäkert globalt säkerhetsläge. Kommunen redogör för övergripande omvärldsfaktorer samt förväntad utveckling avseende Sveriges ekonomi i allmänhet och kommunsektorns ekonomi i synnerhet.

Bedömning: Vi bedömer att beskrivningen av kommunens förväntade utveckling är tillräcklig. Avsnittet är dock mycket generellt hållet och beskriver huvudsakligen förväntad utveckling för kommuner i allmänhet.

3.2. Räkenskaper

3.2.1. Årets resultatutfall

Årets resultat uppgår till 178,8 mnkr (168,1 mnkr) vilket motsvarar en positiv avvikelse mot budget om 165,2 mnkr. Avvikelsen mot budget förklaras främst av mer skatteintäkter och mer generella bidrag än budgeterat. Skatteintäkterna överstiger budget med ca 77 mnkr och generella bidrag överstiger budget om ca 64 mnkr.

Kommunen

	2017	2018	2019	2020	2021
Folkmängd antal invånare	44 605	45 543	46 786	47 185	47 779
Kommunal skattesats %	19,52	19,52	19,42	19,42	19,42
Verksamhetens intäkter mkr	679,9	667,8	762,7	821,8	695,5
Verksamhetens kostnader mkr	-2 763,1	-2 870,7	-3 026,0	-3 141,0	-3 196,4
Årets resultat mkr	58,7	26,2	63,1	168,1	178,8
Soliditet % 1)	64%	56%	54%	51%	54%
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser % 1)	28%	25%	28%	28%	32%
Investeringar (netto) mkr 2)	410,2	446,4	429,2	377,4	329,4
Självfinansieringsgrad % 3)	41%	32%	46%	77%	95%
Långfristig låneskuld mkr	0	300	400	600	600
Antal anställda	1 664	1 756	1 802	1 753	1 775

3.2.2. Resultaträkning och balansräkning

Resultaträkning

Mkr	Kommun	Kommun	Budget	Avvikelse
	2021	2020	2021	mot budget 2021
Verksamhetens intäkter	696	822	706	-11
Verksamhetens kostnader	-3 196	-3 141	-3 241	45
Avskrivningar och nedskrivningar	-127	-126	-117	-10
Verksamhetens nettokostnad	-2 628	-2 445	-2 652	24
Skatteintäkter	2 235	2 084	2 159	77
Bidrag och avgifter i utjämnings-systemen och generella bidrag	572	570	507	64
Verksamhetens resultat	179	210	13	165
Finansiella intäkter	11	13	12	-1
Finansiella kostnader	-11	-54	-12	1
Årets resultat	179	168	14	165

Verksamhetens intäkter uppgår till 696 mnkr (822 mnkr) vilket är en negativ avvikelse mot budget om 11 mnkr. Minskade verksamhetsintäkter är främst hänförliga till minskade intäkter från taxor och avgifter jämfört med föregående år samt minskade exploateringsintäkter.

Verksamhetens kostnader uppgår till -3 196 mnkr (-3 141 mnkr) och avviker mot budget med 45 mnkr. I jämförelse med föregående år har kostnaderna ökat med ca 55 mnkr, störst ökning hänförs till ökade kostnader för övriga tjänster.

Avskrivningar och nedskrivningar uppgår till -127 mnkr (-126 mnkr) och ligger i nivå med föregående år.

Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår tillsammans till 2 807 mnkr (2 655 mnkr), vilket avviker mot budget med ca 141 mnkr. Förändringen hänförs sig främst till ökade skatteintäkter som ökat med ca 151 mnkr jämfört med föregående år. Generella statsbidrag ligger i nivå med föregående år och dels en nettoeffekt av ökade regleringsbidrag och minskat stöd för kommunsektor stärkt välfärd.

Finansiella intäkter och kostnader uppgår till 11 mnkr vardera, vilket är i nivå med budget.

Vår bedömning

Efter genomförda granskningsåtgärder kopplade till både intäkter och kostnader är det vår bedömning att kommunens resultaträkning inte omfattar några väsentliga avsteg från god redovisningssed i kommuner eller fel i väsentlig omfattning.

Balansräkning

Balansräkningen har granskats utifrån följsamhet till Lagen om kommunal bokföring och redovisning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt i enlighet med god redovisningssed i övrigt för kommunal verksamhet. Vidare har respektive balanspost avstämmts mot bokslutsdokumentation och underbilagor. Genom stickprovskontroller och avstämning mot sidoordnade system har kontroll genomförts att poster värderats och periodiserats på ett korrekt sätt.

lakttagelser:

Vi har i vår revision noterat en post som enligt vår bedömning är felaktigt hanterad i bokslutet 2021-12-31. Se tabell nedan.

Typ av fel	Belopp	Kommentar
Felaktig reservering av personalens källskatt	2 683 tkr	I samband med granskning av kortfristiga skulder (övriga skulder) har vi noterat att Kommunen per bokslutet 2021-12-31 reserverat för låga kostnader för personalens källskatt avseende december månad. Faktiska utfallet för december månad översteg reservering om 2 683 tkr.

Vår bedömning

Efter genomförda granskningsåtgärder kopplade till både tillgångar och skulder är det vår bedömning att kommunens balansräkning inte omfattar några väsentliga avsteg från god redovisningssed i kommuner, eller fel i väsentlig omfattning.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Vi har granskat att kassaflödesanalysens innehåll i allt väsentligt överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen. Granskningen har inte föranlett några noteringar.

3.2.4. Sammanställda räkenskaper

Upplands Väsby kommun upprättar en sammanställd redovisning (koncernredovisning) för företag där kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande. I koncernredovisningen ingår således hel- eller delägda företag där ägarandelen uppgår till minst 20 procent av röster och kapital.

Den sammanställda redovisningen omfattar resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys och noter. Vi har granskat gjorda koncernelimineringar stickprovsvis samt analyserat förändringen mellan ingående och utgående eget kapital.

Då kommunens innehav av aktier och andelar i dotterbolag finns i moderbolaget Väsbyhem AB är det således dess koncernredovisning som konsolideras med kommunen. Vid konsolidering mellan bolagskoncernen och dess bolag har anpassningar gjorts till LKBR samt RKR's rekommendationer.

Resultatet i kommunkoncernen är positivt och uppgår till 227,5 mnkr (192,1 mnkr). Balansomslutningen har ökat med 363,3 mnkr till 7 946 mnkr (7 583 mnkr) och soliditeten ligger på samma nivå som föregående år och uppgår till 47 procent. När ansvarsförbindelsen för pensioner räknats in uppgår soliditeten till 37 procent (36 procent).

Vår bedömning

Vi bedömer att bolagskoncernen och övriga koncernenheter har konsoliderats in i enlighet med LKBR och RKR R16. Vid granskningen har inga fel av väsentlig karaktär identifierats.

3.2.5. Noter

Vi har granskat de notupplysningar som lämnas med fokus på att fullständiga upplysningar lämnas, att notupplysningarna hänger samman med ovanstående räkningar och att dessa korrekt avspeglar de underliggande räkenskaperna.

Vår bedömning

Inga väsentliga noteringar om brister.

Stockholm den 1 mars 2022

Mikael Sjölander
*EY, Auktoriserad revisor och
Certifierad kommunal revisor*
Kundansvarig

Nina Högberg
EY, Certifierad kommunal revisor
Ansvarig för verksamhetsrevision

Sara Edholm
EY, Auktoriserad revisor
Ansvarig för granskning av räkenskaper